

Intervenció a la 76a Assemblea General de les Nacions Unides (gravació)

Discurs del cap de Govern, M. I. Sr. Xavier Espot Zamora

Andorra la Vella, 20 de setembre del 2021

Senyor president,

Senyor secretari general,

Excel·lències,

Senyores i senyors,

Voldria iniciar aquesta intervenció felicitant Sa Excel·lència Abdulla Shadid, per la seva elecció com a president de l'Assemblea General, així com Sa Excel·lència António Guterres, per la seva elecció com a secretari general en el seu segon mandat a les Nacions Unides, en aquesta gran assemblea de tots i per a tots els pobles del món, nascuda amb l'objectiu primordial d'erigir el multilateralisme com a aposta per un sistema de valors i un codi de conducta basat en la cooperació. Us desitgem molts encerts en aquest nou període, que esperem que estigui clarament marcat per la recuperació social i econòmica, per una recuperació més humana, més sostenible i arrelada en el convenciment que la solidaritat és el valor que hem de posar en les nostres accions.

Vull enviar un missatge d'agraïment a Sa Excel·lència Volkn Bozkir, que de forma incansable ha mantingut l'activitat de l'Assemblea al llarg del 75è període de sessions. El 2020 serà un dels anys més recordats de la nostra història contemporània perquè la crisi sanitària de la COVID-19 ha sacsejat els pilars de les nostres societats, i ha afectat pràcticament tots els àmbits de les nostres vides. Avui som més conscients que mai de la immediatesa i la contundència amb què el nostre present pot canviar i de com el nostre futur està en joc. La pandèmia ha estat un dur recordatori de les nostres fragilitats, de la manca de preparació per fer front a una crisi d'aquesta magnitud.

La Declaració amb motiu de la commemoració del 75è aniversari de les Nacions Unides deixava constància que el nostre món encara dista molt del que van idear els fundadors d'aquest gran organisme. Sobre les runes del conflicte bèl·lic més devastador de la història van néixer les Nacions Unides, per enviar un missatge de pau a tot el món i per fer front als reptes universals, i van configurar un marc institucional que ha assolit importants avenços en àmbits tan transcendents

com els drets humans, l'erradicació de la pobresa, la consolidació d'institucions democràtiques, la lluita contra el canvi climàtic i el desenvolupament sostenible o la protecció de les persones més vulnerables en conflictes armats. Però, malauradament, encara queda un llarg camí per recórrer.

Aquest darrer any els països rics hem fet prevaldre, una vegada més, una situació privilegiada. Hem accedit més ràpidament a les vacunes i n'hem acaparat milions de dosis, i així hem afavorit de nou les desigualtats. A més, el món ha tornat a ser testimoni de la fugida de famílies senceres dels seus llocs d'origen a la recerca d'un futur millor, de l'agreujament de les crisis humanitàries, de l'alerta del planeta perquè el compte enrere per frenar el canvi climàtic aviat arribarà a zero o del retrocés flagrant dels drets de les dones.

Senyor president,

Permeteu-me que us felicitï per la idoneïtat del lema d'aquesta 76a Assemblea General, **“Una presidència per a l'esperança”**. Esperança. Perquè no està tot perdut; no hem d'aturar els esforços per planificar i oferir una resposta que faci albirar la recuperació d'aquells països on la pandèmia ha causat més estralls. Una resposta que s'ha de fonamentar en un desenvolupament més sostenible i inclusiu, que no deixi ningú enrere i amb el qual totes les persones puguin acomplir el seu projecte vital en pau, amb dignitat i igualtat. Ens exhorteu a la cooperació, a mobilitzar esforços multilaterals i a fer-ho d'acord amb els valors fundacionals de les Nacions Unides i comptant amb la inclusió de tothom.

Els dies 20 i 21 de l'abril passat Andorra va acollir la vint-i-setena Cimera iberoamericana de caps d'Estat i de Govern sota el lema “Innovació per al desenvolupament sostenible – Objectiu 2030”, en què la veu del nostre país, un país de 78.000 habitants, es va dirigir a una comunitat formada per 670 milions de persones. Vam tenir l'oportunitat de reivindicar el paper essencial del multilateralisme, en especial davant de reptes com el coronavirus o el canvi climàtic, perquè cap país, cap estat, per poderós que sigui, pot fer front a un repte d'aquesta magnitud sense la participació de la resta de la comunitat internacional.

Al llarg d'aquests darrers mesos hem comprovat com les vacunes són l'esperança per frenar la COVID-19. **El vaccí és l'eina més potent que tenim per combatre aquesta pandèmia, però no servirà de res si no arriba al braç de tots els habitants del planeta.** Per aquest motiu, com ja vaig demanar aquell 21 d'abril, cal que la col·laboració que ha existit entre institucions públiques,

el sector privat, les universitats i els centres d'investigació es traslladi també en la distribució de les vacunes. No és admissible que encara existeixi una diferència tan gran respecte al percentatge de població vacunada entre països desenvolupats i països en via de desenvolupament. Ens va advertir l'Organització Mundial de la Salut que aquesta actitud ens situava a un pas d'un fracàs moral catastròfic, perquè la pandèmia seguirà el seu curs mentre la solució sigui parcial. Som a temps d'evitar-ho, donant suport i impulsant als millors sistemes, com ara COVAX, al qual Andorra té l'honor de contribuir, que permeten garantir a temps un accés universal a la vacuna.

L'emergència climàtica és l'altre gran repte que hem d'enfocar des de la inclusió. No hi ha marxa enrere. És tard per esmenar els nostres errors amb el medi ambient, però no és tard per deixar de cometre'n més. La pròxima dècada és fonamental per assegurar el futur del nostre planeta. Esperem la COP26 del mes de novembre a Glasgow com la darrera oportunitat per avançar perquè els compromisos de les economies més potents siguin reals per aconseguir la neutralitat de carboni.

El nostre país dona la benvinguda a les reunions d'alt nivell que se celebren en el marc de la 76a Assemblea de les Nacions Unides, com ara **la Cimera dels sistemes alimentaris**, que no pot ser més oportuna i en la qual Andorra hi prendrà part. La producció agrícola, la seva distribució, les rendes i les pautes de consum tenen el màxim impacte en les persones i en el medi ambient. La reconciliació amb la natura i amb el planeta és possible des d'un nou prisma integrador en què la nutrició saludable i el coneixement tradicional s'uneixin amb el científic per innovar amb l'objectiu de conservar l'únic recurs que tenim i que hem de saber compartir de forma duradora: el planeta.

Andorra se suma a la crida global perquè es faci realitat de forma imminent l'ODS2, zero fam. La realitat és que la fam està augmentant, alhora que els casos d'obesitat infantil també s'incrementen, d'acord amb l'informe sobre la inseguretat alimentària de la FAO i altres agències. Aquestes tendències, *a priori* totalment contraposades, ens han de fer reflexionar sobre la necessitat urgent de reformar els sistemes de producció i consum d'aliments, per tal d'avançar cap a models i pautes de consum més sostenibles i saludables. Per aquest motiu, reconeixem el paper de la FAO i del Programa Mundial d'Aliments per contribuir a la consecució d'aquest ODS, que hauria de ser assolit de la manera més immediata possible.

Excel·lències,

Ens trobem en un exercici de **reconstrucció** des de múltiples nivells: la salut, l'economia, el medi ambient i la immigració; fins i tot, els nostres models de treball, de mobilitat o de consum s'han posat en dubte. I el gran interrogant que hem de resoldre és: és desitjable tornar a la normalitat perduda?

Aprofitem aquest gran organisme que són les Nacions Unides per resoldre aquest gran interrogant, perquè el **multilateralisme s'erigeixi en la via adequada per trobar solucions per als ciutadans**. Les Nacions Unides proporcionen els marcs per avançar amb la capacitat per detectar i diagnosticar on hi ha desequilibris, on hi ha injustícia, qui són els més vulnerables i com els estats podem contribuir a posar-hi remei. Hem d'insistir en el pilar dels drets humans, que ens ha de guiar en qualsevol de les nostres actuacions. Així, donem suport a la proposta del secretari general de convocar una Cimera del futur.

La **preservació de la pau i la seguretat** forma part de la *raison d'être* d'aquesta organització, és un dels seus pilars fundacionals, però veiem amb molta preocupació l'agreujament de les crisis humanitàries, sobretot per l'augment de la pobresa, els desastres naturals, cada vegada més freqüents i devastadors, o la disminució de l'ajut internacional. Hi ha casos colpidors que fa molts anys que duren. Les Nacions Unides disposen de mecanismes com les operacions de manteniment de la pau, que han d'alleugerir aquestes situacions, però la prevenció, que és multidimensional, ha de situar-se com l'objectiu principal de la nostra acció, amb la protecció dels més vulnerables, la inclusió i la igualtat.

Hem entrat en el 76è període de sessions. Amb la declaració del 75è aniversari, els estats vam deixar clar que seguim creient en les Nacions Unides i en el multilateralisme. Sabem que hem d'actuar de manera conjunta i proactiva, que tenim nous reptes com la **cooperació digital per no deixar ningú enrere o la incorporació dels joves com a vectors del canvi. Senyores, senyors, no ens enganyem: el futur de les generacions més ben preparades està a les nostres mans**. La seva experiència vital, la seva maduresa, depèn en bona part de les conseqüències de les nostres accions o inaccions. No ens ho podem permetre i no els podem decebre una vegada més.

L'educació és un dels drets humans que des de l'adopció de l'Agenda 2030, amb l'ODS4, s'ha reconegut com un dels principals catalitzadors per al desenvolupament sostenible, per a l'erradicació de la pobresa i la prevenció de conflictes. L'empoderament de les persones i de les comunitats amb l'educació de qualitat és la millor forma d'aconseguir la transformació de les societats i la protecció del planeta.

Quan l'educació reverteix en les nenes i en les dones, quan es compta amb elles per a tots els aspectes de la vida, quan es treballa en la seva inclusió, es donen les condicions per al progrés econòmic i social que beneficia tothom.

La igualtat, l'equilibri de gènere, exigeixen la participació activa de les dones. No solament han de formar part dels llocs on es prenen decisions, sinó que les veus de les dones han de ser considerades i preses en compte sempre amb atenció i sigui quina sigui la seva situació i condició. S'ha de trobar, en definitiva, una nova relació per acabar amb esquemes patriarcals com a llast per a la meitat de la població mundial. L'empoderament, que s'havia accelerat, no pot aturar-se, no pot anar enrere amb la pandèmia. En aquest sentit, vull agrair la tasca que porta a terme UNWomen i voldria felicitar des d'aquí la nova directora executiva, l'ambaixadora Sima Bahous.

Andorra manté el seu compromís en aquest àmbit perquè el nostre país ha apostat fermament en els darrers anys per impulsar polítiques d'igualtat de gènere. Una voluntat que s'ha plasmat en la nostra legislació, que ha anat configurant un sistema de foment d'aquesta igualtat i de lluita contra la discriminació pioner i ambiciós.

Senyor president,

Andorra forma part d'aquesta comunitat internacional des del 1993. El nostre és un país de dimensions territorials i demogràfiques reduïdes. Però la nostra dimensió no ha de ser ni ha estat mai un subterfugi per no respondre i fer front de forma decidida i plenament implicada a les responsabilitats i els reptes nacionals i internacionals.

L'any 2013, amb motiu del 20è aniversari de l'ingrés d'Andorra a les Nacions Unides, el màxim representant de les Nacions Unides visitava el nostre país. El secretari general de l'ONU, Ban Ki-moon, va destacar per damunt de tot, i cito textualment, "la dignitat del poble d'Andorra. L'orgull que sentiu per la vostra història, per la vostra singularitat i per la vostra solidaritat". I ens va demanar de fer encara més. Així ho vam entendre i ens hi vam comprometre. Som part d'aquesta comunitat i tots n'hem d'assumir la mateixa responsabilitat.

És en aquest sentit que enfrontem la crisi climàtica en el nostre medi de muntanya. El mes d'agost passat tots els mitjans de comunicació es feien ressò de les conclusions del darrer informe del Panell Intergovernamental per al Canvi Climàtic de les Nacions Unides, el qual ens alertava de les greus conseqüències del canvi climàtic i de l'escalfament global.

Com deia, el compte enrere ha començat.

En relació amb la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic, hem adoptat els compromisos de l'Acord de París i hem apostat per la producció d'energies renovables, la fiscalitat al carboni per reduir les emissions i una neutralitat per al 2050. Estem portant a terme un treball molt important a favor de la biodiversitat mitjançant una estratègia nacional i volem esdevenir el primer país que sigui reserva de la biosfera, fruit del nostre model d'equilibri entre desenvolupament i sostenibilitat.

Estem fent grans esforços per encaminar la transició energètica, per impulsar energies renovables, promovent línies de subvenció en programes destinats a l'eficiència energètica dels edificis, i per la mobilitat elèctrica. La imminent entrada en vigor de la taxa sobre el CO₂ ens ha permès també reduir significativament els preus del transport públic.

També aprovarem en breu una llei sobre l'economia circular que ens permeti passar d'una economia lineal a un model econòmic més eficient que optimitzi l'ús dels recursos naturals, minimitzi els impactes ambientals, fomenti que els productes i recursos mantinguin la utilitat i valor tant temps com sigui possible, i eviti emissions i pèrdues materials.

Excel·lències,

L'acció d'Andorra per pal·liar l'impacte de la COVID-19 ha tingut com a objectiu primordial garantir la salut de les persones i preservar el sistema sanitari. Agraïxo la solidaritat dels nostres veïns, França, Espanya i Portugal, en la distribució de les vacunes, així com els mecanismes d'aprovisionament de la Unió Europea i de l'OMS, a través del programa COVAX, mitjançant el qual Andorra ja ha pogut vacunar amb la pauta completa a gairebé el 75 per cent de la seva població major de 16 anys.

L'impacte de la COVID-19 sobre l'economia andorrana ha estat dur. Andorra és un país que té una extrema dependència del sector turístic. El Govern ha estat al costat de les famílies, dels treballadors i de les empreses. Ara bé, la irrupció d'aquesta pandèmia ens ha fet accelerar alguns dels processos que havíem endegat i impulsar-ne de nous per repensar el turisme com un vector econòmic sostenible i obrir la nostra economia cap a nous sectors. Apostem per una recuperació que ha de ser una oportunitat per crear estabilitat, creixement i diversificació econòmica generant nous llocs de treball i reorientant la despesa pública cap aquells sectors que generin un efecte de

diversificació més gran, amb una atenció especial a les polítiques que reforcin la salut, la sostenibilitat, el coneixement, la innovació i el capital humà.

La pandèmia de la COVID-19 ens ha posat a prova com a societat; hem après que el present i el futur ens exigeixen menys individualisme, menys egoisme, menys confrontació i, en canvi, més cooperació, més resiliència, més empatia i més solidaritat. Cap país, cap comunitat no ha pogut abordar aquesta crisi sense una concepció solidària. Per la nostra vocació, pel nostre tarannà, Andorra no es pot permetre deixar ningú enrere i actuarem amb totes les nostres energies per contribuir, amb tots vostès, perquè el món es transformi d'acord amb els compromisos de l'Agenda 2030.

Des d'aquestes premisses i reafirmant el nostre compromís clar amb el multilateralisme i amb les Nacions Unides, encarem des del Principat d'Andorra encarem aquest 76è període de sessions.

Moltes gràcies.
